

УДК 351.7

**ПРОБЛЕМИ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ
ПРИЙНЯТТЯ НА СЛУЖБУ ДО ПОЛІЦІЇ ПРАЦІВНИКІВ
ЛІКВІДОВАНИХ ПІДРОЗДІЛІВ МВС УКРАЇНИ**

**PROBLEMS OF NORMATIVE AND LEGAL REGULATION OF RECRUITING
OFFICERS OF LIQUIDATED UNITS OF THE MINISTRY OF INTERNAL AFFAIRS
OF UKRAINE FOR THE POLICE SERVICE**

Романенко М.В.,

*кандидат юридичних наук,
доцент кафедри адміністративної діяльності ОВС
Харківського національного університету внутрішніх справ*

У статті розглянуто особливості нормативно-правового регулювання прийняття на службу до органів поліції працівників ліквідованих підрозділів МВС України, проаналізовано процесуальний порядок проведення атестації поліцейських. Виявлені основні недоліки нормативно-правового забезпечення проведення атестації поліцейських з числа працівників ліквідованих підрозділів МВС України та запропоновано можливі шляхи їх усунення.

Ключові слова: атестування, поліцейські, конкурс, служба, поліція, комісія, атестаційний лист.

В статье рассмотрены особенности нормативно-правового регулирования приема на службу в органы полиции сотрудников ликвидированных подразделений МВД Украины, проанализирован процессуальный порядок проведения аттестации полицейских. Выявлены основные недостатки нормативно-правового обеспечения проведения аттестации полицейских из числа работников ликвидированных подразделений МВД Украины и предложены возможные пути их устранения.

Ключевые слова: аттестации, полицейские, конкурс, служба, полиция, комиссия, аттестационный лист.

The article describes the features of the regulatory-legal regulation of recruitment agencies in the police abandoned the Interior Ministry of Ukraine, analyzed the procedural order of certification of police. The basic disadvantages of normative-legal provision for certification of officers from among the workers abandoned the Interior Ministry of Ukraine and possible ways to address them.

Key words: attestation, police, competition, service, police, commission, certifying letter.

Постановка проблеми. Важливим кроком у реформуванні правоохоронної системи України стало створення Національної поліції (далі – поліція) як професійного аполітичного органу служіння суспільству. Поліція як абсолютно нова правоохоронна формація прийшла на зміну органів внутрішніх справ. Нормативним підґрунтям функціонування поліції стало прийняття 2 липня 2015 року Закону України «Про Національну поліцію» (далі – Закон) [1¹], що набув чинності 7 листопада того ж року. Однією з основних причин виникнення необхідності у створенні нового органу стали надзвичайно низькі показники рівня довіри громадян до органів внутрішніх справ, які максимально сягали лише 3–5%, а наприкінці 2013 року – на початку 2014 року, за даними Інституту соціології Національної академії наук України, упали до 0,8% опитаних [2²]. Причинами такого вкрай низького кредиту довіри населення до правоохоронців стали системні недоліки в діяльності органів внутрішніх справ України.

Сьогодні надзвичайно важливою місією, що прямо передбачена Законом як виключне завдання поліції, є надання поліцейських послуг, яке нерозривно пов'язане з якісним виконання поставлених перед органом поліції завдань та безпосередньо впливає на ефективність діяльності органу поліції в цілому. Реалізувати поставлені перед органами поліції завдання можливо лише за наявності кваліфікованих професіоналів, які повинні не лише володіти відповідними знаннями, уміннями, навичками, а й бути мотивованими, самовідданими та вихованими на патріотизмі і пріоритетному сприйнятті людини як найвищої соціальної цінності. Оптимальне функціонування, ефективність діяльності та розвиток інституту поліції нерозривно пов'язані з науково обґрунтованою розробкою та реалізацією кадрової політики, що включають в себе сукупність принципів, методів та форм роботи із забезпечення кадрами. На кінець 2015 року в Україні вже працювали близько 6 490 патрульних поліцейських, які пройшли конкурсний добір та пройшли навчання за новими програмами, ще 3 170 осіб продовжують навчання та найближчим часом приступлять до несення служби. Але така кількість поліцейських не може задовольнити потреби всіх регіональних структурних підрозділів поліції, а безперервність як принцип діяльності поліції потребує комплектування персоналу поліції у найкоротший строк, не забуваючи про основні цілі реформи системи правоохоронних органів.

Як відомо, у територіальних підрозділах Національної поліції продовжують нести службу поліцейські з числа колишніх міліціонерів, які впродовж наступних шести місяців мають пройти «тотальну переатестацію»³, саме проблемам нормативно-правового регулювання якої і присвячена стаття.

Метою статті є окреслення актуальних проблем особливостей нормативно-правового регулювання

прийняття на службу до поліції працівників ліквідованих підрозділів МВС, визначення процесуального порядку проведення атестації колишніх працівників органів внутрішніх справ та визначення шляхів усунення виявлених недоліків.

Стан дослідження. Актуальні проблеми діяльності правоохоронних органів досліджували А.М. Куліш, М.І. Мельник, О.М. Музичук, Ю.П. Битяк, Ю.О. Загруменна, А.Т. Комзюк та ін. Питанням управління та реалізації кадрової політики правоохоронних органів присвятили свої праці О.М. Бандурка, О.Ю. Синявська, В.В. Ковальська, М.О. Тучак, Ю.Б. Данильченко, М.М. Дивак, М.М. Курко та ін.

Окремі питання проведення атестації стали предметом дослідження таких науковців, як М.І. Ануфрієв, О.С. Савельєв, М.І. Іншин, В.П. Петков Н.П. Матюхіна, О.Н. Ярмиш та ін.

Виклад основного матеріалу. Згідно з пунктом 9 Розділу V Закону України «Про Національну поліцію» працівники міліції, які виявили бажання проходити службу в поліції, за умови відповідності вимогам до поліцейських упродовж трьох місяців з дня опублікування Закону можуть бути прийняті на службу до поліції шляхом видання наказів про призначення за їх згодою чи проходження конкурсу на посади, що заміщуються поліцейськими, в будь-якому органі (закладі, установі) поліції. Отже, працівники ліквідованих територіальних органів МВС можуть бути прийняті на службу в органи поліції автоматично за їх згодою та за умови відповідності вимогам, які висуваються до кандидатів на службу в поліцію шляхом видання наказів про призначення або за умови успішного проходження конкурсу на посади поліцейських в органах, закладах та установах поліції.

Доцільно розглянути окремо кожен з передбачених варіантів призначення на посади в органи поліції працівників ліквідованих органів внутрішніх справ.

Вимоги до кандидатів на службу в поліції передбачено статтею 49 вказаного вище Закону. Згідно з нею на службу в поліцію можуть бути прийняті громадяни України віком від 18 років, котрі мають повну загальну середню освіту, незалежно від раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, які володіють українською мовою та відповідають вимогам щодо рівня фізичної підготовки для поліцейських та кандидатів на службу в поліцію, затвердженим МВС [1].

Закон передбачає певні обмеження, пов'язані зі службою в поліції та підстави, за наявності яких особи не можуть бути прийняті на службу в поліцію. Так, Законом визначено, що не може бути поліцейським особа, яка визнана недієздатною або обмежено дієздатною особою; засуджена за умисне вчинення тяжкого та особливо тяжкого злочину; яка має непогашену або незняту судимість за вчинення

¹ Про Національну поліцію : Закон України від 2 липня 2015 року № 58-VIII // Голос України. – 2015. – № 142 (6146).

² Проект Концепції першочергових заходів реформування системи Міністерства внутрішніх справ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mvs.gov.ua/mvs/control/main/uk/publish/article/1221414>.

³ Арсен Аваков прозвітував про рік роботи на посту глави МВС // Новини МВС // Офіційний сайт МВС України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.npu.gov.ua/uk/publish/article/1743724>.

злочину; до якої були застосовані заходи адміністративної відповідальності за вчинення адміністративного правопорушення, пов'язаного з корупцією; яка відмовляється від процедури спеціальної перевірки під час прийняття на службу в поліцію або від процедури оформлення допуску до державної таємниці; яка втратила громадянство України та/або має громадянство (підданство) іноземної держави, або особа без громадянства та особа яка надала завідомо неправдиву інформацію під час прийняття на службу в поліцію тощо (пункт 2 статті 61). До підстав, за наявності яких особа не може бути прийнята на службу в поліцію, Законом віднесено: відмова особи від взяття на себе зобов'язання дотримуватися обмежень, визначених законом, та/або від складання Присяги поліцейського, а також звільнення особи або наявність підстав, за якими особа має бути звільнена з посади на підставі Закону України «Про очищення влади» (пункт 3 статті 49).

Аналізуючи вищезазначене та спираючись на норму, передбачену пунктом 9 Перехідних положень Закону, працівник ліквідованого територіального органу МВС, який відповідає вимогам, визначеним для кандидатів на службу в поліцію, щодо якого об'єктивно не існує обмежень, пов'язаних зі службою, та відсутні підстави, за наявності яких особа не може бути прийнята на службу, має передбачене Законом право автоматично бути призначеним на посади в органах поліції шляхом видання наказу про призначення та за їх згодою. Між тим Закон прямо не визначає зміст та порядок організації процедури визначення відповідності вимогам до поліцейських.

В іншому випадку колишній працівник територіального органу МВС, маючи бажання проходити службу в органах поліції, може проходити конкурс на посади, що заміщуються поліцейськими, в будь-якому органі поліції.

Умови проходження конкурсу на посаду поліцейського передбачено статтею 52 Закону. Згідно з положеннями вищезазначеної статті конкурс на службу в поліції та/або на зайняття вакантної посади проводиться з метою добору осіб, здатних професійно виконувати повноваження поліції та посадові обов'язки за відповідною вакантною посадою, а його проведення здійснюється з урахуванням рівня професійної компетентності, особистих якостей і досягнень кандидатів на прийняття на службу та зайняття вакантної посади. Рішення про оголошення конкурсу приймає керівник органу поліції, якому надано право приймати громадян на службу в поліції та/або призначати на відповідну вакантну посаду. Окрім цього, для забезпечення прозорого добору (конкурсу) та просування по службі поліцейських Законом передбачено створення постійних поліцейських комісій, до основних повноважень яких віднесено проведення конкурсу (стаття 51). Законом чітко

визначено склад поліцейської комісії територіальних органів поліції, до якої входять п'ять осіб: один представник, визначений Міністром внутрішніх справ України, не з числа поліцейських; один представник, визначений керівником поліції; один представник, визначений керівником відповідного територіального органу (закладу, установи) поліції; два представники громадськості, обрані відповідною обласною радою, Верховною Радою Автономної Республіки Крим, Київською міською радою, Севастопольською міською радою з числа осіб, які мають бездоганну репутацію, високі професійні та моральні якості, суспільний авторитет. Конкурс проводиться відповідно до Типового порядку проведення конкурсу на службу до поліції та/або зайняття вакантної посади, який затверджується Міністром внутрішніх справ України та визначає умови проведення конкурсу; вимоги щодо оприлюднення інформації про вакантну посаду; повноваження поліцейської комісії; порядок прийняття та розгляду документів для участі в конкурсі; методи оцінювання кандидатів тощо (пункт 5 статті 52).

Отже, за другою, передбаченою Законом процедурою, працівник ліквідованого територіального органу МВС за умови додержання передбачених законом вимог та процедур має право на загальних умовах брати участь у конкурсі на службу до поліції та/або зайняття вакантної посади в органах, закладах та установах поліції.

Інших механізмів прийняття працівників ліквідованих територіальних органів МВС на службу до територіальних органів новоствореної поліції Законом України «Про Національну поліцію» не передбачено.

Водночас Прес-службою МВС України на офіційному сайті МВС 4 листопада 2015 року оголошено початок проведення процесу переатестації працівників ліквідованих територіальних органів МВС, які виявили бажання проходити службу в органах поліції, шляхом проведення так званого атестаційного конкурсу⁴. У повідомленні також зазначено, що для проведення атестаційного конкурсу Міністерством внутрішніх справ формується Центральна атестаційна комісія, визначено склад комісії та зазначені повноваження Комісії затверджувати порядок проведення атестаційного конкурсу, тестові завдання, прохідні бали, нормативи з фізичної підготовки та стрільби тощо. Також передбачено проведення членами комісії співбесіди з кандидатами на керівні посади Національної поліції. Крім того, зазначено, що комісія МВС сформує склад атестаційних комісій територіальних (обласних) органів Національної поліції і буде розглядати спори, що виникли в обласних комісіях тощо [3].

Нині жодного законодавчого визначення організації, завдань, змісту та механізму проведення «атес-

⁴ Процес переатестації куруватиме Центральна комісія МВС (склад) // Новини МВС // Офіційний сайт МВС України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.pnu.gov.ua/uk/publish/article/1692147>.

⁵ До постанови Кабінету Міністрів України від 16 вересня 2015 року № 730 додається перелік територіальних органів Міністерства внутрішніх справ, що ліквідуються та територіальних органів Національної поліції, що утворюються.

таційного конкурсу» серед працівників ліквідованих територіальних органів МВС для вступу на службу в поліцію, зазначеного в нормативно-правових актах України, немає. Натомість Законом передбачено існування двох окремих процедур: проведення конкурсу на посаду поліцейського, порядок та умови проведення якого були розглянуті вище, та проведення атестування поліцейських, порядок та підстави проведення якого, на думку автора, необхідно розглянути та детально проаналізувати.

Інформація, надана Прес-службою МВС України, прямо вказує на те, що для проведення атестаційного конкурсу створюється саме «Центральна атестаційна комісія» [3], тоді як при проходженні конкурсу на посади, що заміщуються поліцейськими, Законом передбачено створення постійних «поліцейських комісій» [1]. При цьому безпосередній механізм визначення відповідності вимогам, які висуваються до поліцейських, Законом не визначено взагалі. Таким чином, створення атестаційної комісії та зазначена у повідомленні процедура, названа «атестаційним конкурсом», фактично вказують на проведення щодо працівників ліквідованих підрозділів саме процесу атестування.

Для того щоб проаналізувати можливість застосування процедури атестування до працівників ліквідованих територіальних органів МВС, необхідно з'ясувати правовий статус вказаної категорії працівників.

Вступ в дію Закону України «Про Національну поліцію» (7 листопада 2015 року), згідно пунктом 2 Постанови Кабінету Міністрів України «Про утворення територіальних органів Національної поліції та ліквідацію територіальних органів Міністерства внутрішніх справ» від 16 вересня 2015 року № 730, передбачає ліквідацію деяких територіальних органів МВС як юридичних осіб публічного права [4⁵]. Таку можливість визначено також Законом України «Про центральні органи виконавчої влади» [5], в пункті 1 статті 21 якого зазначено, що територіальні органи центрального органу виконавчої влади можуть ліквідуватись керівником центрального органу виконавчої влади як структурні підрозділи апарату центрального органу виконавчої влади за погодженням з міністром, який спрямовує та координує діяльність центрального органу виконавчої влади, та Кабінетом Міністрів України.

Також згідно з пунктом 7 статті 5 Закону України «Про центральні органи виконавчої влади» міністерства, інші центральні органи виконавчої влади, щодо яких набрав чинності акт Кабінету Міністрів України про їх припинення, продовжують здійснювати повноваження та функції у визначених сферах компетенції до завершення здійснення заходів з утворення міністерства, іншого центрального органу виконавчої влади, до якого переходять повноваження та функції міністерства, іншого центрального органу виконавчої влади, що припиняється, та можливості забезпечення здійснення ним цих функцій і повноважень, про що видається відповідний акт Кабінету Міністрів України [5].

Згадані нормативні акти не визначають порядок вивільнення або призначення на інші посади працівників ліквідованих територіальних органів центрального органу виконавчої влади як структурних підрозділів апарату центрального органу виконавчої влади. Натомість чинне Положення про проходження служби рядовим і начальницьким складом органів внутрішніх справ, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 29 липня 1991 року № 114 визначає перехід у встановленому порядку на роботу (службу) в інші міністерства, центральні органи виконавчої влади, установи та організації підставою для звільнення з постановкою на військовий облік осіб рядового і молодшого начальницького складу (стаття 63) та осіб середнього, старшого і вищого начальницького складу (стаття 64) [6]. Також статтею 40 Кодексу законів про працю України передбачено, що трудовий договір до закінчення строку його чинності може бути розірвано власником або уповноваженим ним органом у випадку змін в організації виробництва і праці, в тому числі ліквідації підприємства, установи, організації, що говорить про фактичне звільнення працівників [7], що породжує низку обґрунтованих питань, пов'язаних з можливістю проведення атестування вищезазначених осіб, оскільки на момент вступу в дію Закону України «Про Національну поліцію» зазначені особи були фактично звільненими з органів внутрішніх справ.

Водночас за інформацією, наданою Прес-службою МВС України, на час переатестації затверджується перехідна (тимчасова) штатна структура Національної поліції, яка буде існувати до остаточного і повного комплектування всіх підрозділів. Таким чином, працівники ліквідованих підрозділів МВС були автоматично призначені на посади за перехідною (тимчасовою) штатною структурою Національної поліції, що в адміністративно-правовому відношенні не впорядковано.

Так, Законом визначено, що атестування поліцейських проводиться з метою оцінки ділових, професійних, особистих якостей, освітнього та кваліфікаційного рівнів, фізичної підготовки на підставі глибокого і всебічного вивчення, визначення відповідності посадам, а також перспектив їхньої службової кар'єри (стаття 57). Порядок атестування поліцейських, яке проводиться в апараті Національної поліції України, територіальних (міжрегіональних) органах (закладах, установах) Національної поліції України, визначається Інструкцією про порядок проведення атестування поліцейських, затвердженої Наказом Міністерства внутрішніх справ України від 17 листопада 2015 року № 1465 [7]. Інструкція про порядок проведення атестування поліцейських визначає вичерпний перелік підстав для проведення атестування, до яких віднесено призначення на вищу посаду, якщо заміщення цієї посади здійснюється без проведення конкурсу; вирішення питання про переміщення на нижчу посаду через службову невідповідність та вирішення питання про звільнення зі служби в поліції через службову невідповідність.

Отже, проведення атестації з метою призначення на посади в поліцію не передбачено ані основою частиною Закону України «Про Національну поліцію», ані його Перехідними положеннями, ані іншими відомчими нормативними актами, які регулюють питання проведення атестування працівників поліції. Окрім цього, перехід осіб рядового і начальницького складу у встановленому порядку на роботу (службу) в інші міністерства, центральні органи виконавчої влади, установи, організації законодавцем не віднесено до підстав для проходження атестування [6; 7].

Таким чином, на сьогоднішній день питання проведення атестації колишніх працівників нині вже ліквідованих органів внутрішніх справ фактично нормативно не врегульоване, що може привести до негативних правових наслідків.

Окремої уваги потребує також і адміністративно-процесуальний порядок проведення атестування зазначеної категорії осіб. Чітко вказаних строків та періодичності проведення атестування поліцейських в Інструкції про порядок проведення атестування поліцейських не зазначено [7]. В Інструкції про порядок проведення атестування поліцейських [7] визначено, що атестаційні листи на поліцейських складають безпосередні керівники за умови спільної служби в одному підрозділі з ним не менше 3 місяців, а якщо на час складання атестаційного листа керівник не має тримісячного строку спільної служби з поліцейським, який атестується, то такий лист складається заступником керівника або прямим керівником, який має строк спільної служби понад трьох місяців. Отже, атестування поліцейських фактично не може проводитися за умови перебування на будь-якій посаді в органах поліції менш ніж три місяці. З викладеного постає питання щодо можливості та доцільності проведення атестування працівників поліції, призначених на посади із числа працівників ліквідованих підрозділів МВС, які фактично на сьогоднішній момент не мають навіть мінімального терміну перебування на посадах у поліції, визначеного нормативно для складання атестаційних листів.

Інструкцією також передбачено, що в атестаційному листі зазначаються відомості щодо результатів службової діяльності; дисциплінованість; принциповість у вирішенні службових питань; прагнення до вдосконалення службової діяльності; почуття особистої відповідальності, стійкість моральних принципів; культура в службі та ставлення до підвищення свого освітнього та культурного рівнів; результати проходження підвищення кваліфікації тощо [7]. З огляду на вищезазначене виникає питання можливості надання об'єктивної і повної інформації, необхідної для адекватного і вмотивованого складання атестаційного листа та подальшого прийняття виваженого рішення атестаційною комісією, адже фактично на сьогоднішній день можливе його складання лише за результатами проходження служби у ліквідованих підрозділах органів внутрішніх справ, що викликає сумніви у його об'єктивності та валідності.

Окрім цього, згідно з пунктом 16 Розділу IV атестаційні комісії при прийнятті рішень стосовно поліцейського повинні враховувати такі критерії, як повнота виконання функціональних обов'язків (показники інструкцій); показники службової діяльності; наявність заохочень; наявність дисциплінарних стягнень тощо [7]. Сьогодні не існує можливості отримання об'єктивних показників за цими критеріями, оскільки, говорячи про показники ефективності діяльності осіб ліквідованих територіальних органів МВС, можна говорити лише про показники службової діяльності, заохочення та дисциплінарні стягнення, які вищезазначені особи отримали під час проходження служби у підрозділах органів внутрішніх справ, що загалом суперечить можливості проведення їх атестування як поліцейських.

Спираючись на проведений аналіз відповідних нормативно-правових актів, автор доходить висновку, що проведення «атестаційного конкурсу» за змістом та механізмом організації передбачає не що інше, як проведення атестування працівників ліквідованих територіальних органів МВС, що передую призначенню на посади в органи поліції як поліцейських. Однак нормативні акти, які регулюють процедуру призначення на посади в поліцію осіб із числа працівників ліквідованих підрозділів МВС, потребують невідкладного перегляду та доопрацювання, у зв'язку з чим доцільно вжити заходів щодо декількох моментів.

1) Забезпечення належного нормативно-правового регулювання порядку прийняття на службу до поліції працівників ліквідованих підрозділів МВС, у зв'язку з чим пункт 9 Розділу V Закону України «Про Національну поліцію» необхідно доповнити словами «за умови успішного проходження атестування» та викласти її в такій редакції: «Працівники міліції, які виявили бажання проходити службу в поліції, за умови відповідності вимогам до поліцейських, визначеним цим Законом, упродовж трьох місяців з дня опублікування цього Закону можуть бути прийняті на службу до поліції шляхом видання наказів про призначення за їх згодою та за умови успішного проходження атестування чи проходження конкурсу на посади, що заміщуються поліцейськими, у будь-якому органі (закладі, установі) поліції».

2) Забезпечення належного нормативно-правового регулювання умов проходження працівниками ліквідованих підрозділів МВС процесу атестування шляхом внесення змін до Інструкції про порядок проведення атестування поліцейських, у зв'язку з чим:

– пункт 2 Розділу I доповнити підпунктом 4 з формулюванням «для вирішення питання про прийняття на службу до органів поліції осіб із числа рядового та начальницького складу ліквідованих підрозділів МВС»;

– пункт 3 Розділу IV доповнити словами «крім випадків атестування осіб із числа рядового та начальницького складу ліквідованих підрозділів МВС» та викласти в такій редакції: «Безпосередній керівник складає атестаційний лист на підлеглого за умови спільної служби в одному підрозділі з ним не менше

3 місяців, крім випадків атестування осіб з числа рядового та начальницького складу органів внутрішніх справ ліквідованих підрозділів МВС України. Якщо на час складання атестаційного листа керівник не має тримісячного строку спільної служби з поліцейським, який атестується, то такий лист складається заступником керівника або прямим керівником, який має строк спільної служби понад 3 місяців»;

– пункт 7 розділу IV доповнити підпунктом з таким формулюванням: «Під час складання атестаційного листа на осіб з числа рядового та начальницького складу ліквідованих територіальних органів МВС

України зазначаються відомості щодо наявності дисциплінарних стягнень виключно за період служби в органах поліції. Дата та висновок попереднього атестування зазначається лише за наявності висновків атестування осіб за результатами проходження атестування в органах поліції»;

– пункт 12 Розділу IV доповнити другим абзацом з таким формулюванням: «Проходження співбесіди з відповідною атестаційною комісією є обов'язковим при атестуванні осіб з числа рядового та начальницького складу ліквідованих територіальних органів МВС України».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Про Національну поліцію : Закон України від 2 липня 2015 року № 58-VIII // Голос України. – 2015. – № 142 (6146).
2. Проект Концепції першочергових заходів реформування системи Міністерства внутрішніх справ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.mvs.gov.ua/mvs/control/main/uk/publish/article/1221414>.
3. Процес переатестації куруватиме Центральна комісія МВС (склад) // Новини МВС // Офіційний сайт МВС України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.npu.gov.ua/uk/publish/article/1692147>.
4. Про утворення територіальних органів Національної поліції та ліквідацію територіальних органів Міністерства внутрішніх справ : Постанова Кабінету Міністрів від 16 вересня 2015 року № 730 // Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/730-2015-%D0%BF>.
5. Закон України «Про центральні органи виконавчої влади» // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2011. – № 38. – Ст. 385.
6. Кодекс законів про працю України // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1971. – Додаток до № 50. – Ст. 375.
7. Про затвердження Інструкції про порядок проведення атестування поліцейських : Наказ МВС України від 17 листопада 2015 року № 1465 // Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1445-15>.
8. Про затвердження Положення про Національну поліцію : Постанова Кабінету Міністрів України від 12 жовтня 1992 року № 576 ; від 28 жовтня 2015 року № 877 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=248607704>.